



OBIEG ZAMKNIĘTY – OTWARTA ŚWIADOMOŚĆ



Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ)

Gospodarka zwaną cyrkularną, to model ekonomiczny, w którym surowce i produkty są maksymalnie wykorzystywane. Przywiązuje się dużą wagę, aby surowce w postaci produktów powróciły do obiegu, wydłużając ich życie i minimalizując odpady oraz negatywny wpływ na środowisko. Stanowi to przeciwieństwo filozofii działania, polegającej na tym, aby wyprodukować, zużyć i wyrzucić. Czyli jest to przeciwieństwo tzw. modelu gospodarki liniowej. GOZ skupia się na takich działaniach jak ponowne użycie, naprawa, odnawianie i recykling, aby ograniczyć wydobycie nowych surowców i zmniejszyć ilość odpadów.

W gospodarce liniowej wszystko zaczyna się w kopalni, gdzie wydobywane są surowce, na których opiera się gospodarka. Surowce (określane mianem nieodnawialnych) raz wydobyte, nie pojawiają się ponownie w złożu. Surowce z pozoru odnawialne (np. woda czy drewno) – także mogą się wyczerpać, jeśli ich zużycie będzie charakteryzowało się szybszym tempem niż ich zdolność regeneracji. Gospodarka opierając się na liniowym paradygmacie wykorzystania surowców polega na wydobywaniu ich, następnie przetwarzaniu, produkcji potrzebnych rzeczy, które po wykorzystaniu stają się odpadami, które po wykorzystaniu stają się odpadami przekazywanymi na składowiska odpadów.

GOZ – jest filozofią ponownego wykorzystywania pozyskanych i przetworzonych w produkty surowców w oparciu o różne założenia i technologie. Od ponownego wykorzystania produktu zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem lub poprzez nadanie mu nowego przeznaczenia aż po skomplikowane procesy technologiczne, podczas których odzyskuje się określone surowce i wykorzystuje się je ponownie w produkcji innych wyrobów.

Więcej na
www.goz.info.pl



Mazowsze.
serce Polski

Mazowsze >> dla **organizacji
pozarządowych** >

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków
Samorządu Województwa Mazowieckiego

KLUCZOWE ZASADY GOZ

- **Minimalizacja odpadów i zużycia zasobów:** dąży się do tego, aby odpady z jednych procesów stawały się surowcami dla innych.
- **Wydłużenie cyklu życia produktów:** poprzez projektowanie trwałych i łatwo naprawialnych produktów oraz możliwość ich regeneracji.
- **Ponowne wykorzystanie i recykling:** aktywne dzielenie się, pożyczanie, naprawianie i odnawianie istniejących materiałów i produktów.
- **Redukcja i optymalizacja:** ograniczanie konsumpcji, zużycia energii i wody, oraz wybieranie produktów wysokiej jakości, które służą dłużej.
- **Współpraca i innowacje:** wspólne działanie w całym łańcuchu wartości i tworzenie innowacyjnych rozwiązań sprzyjających cyrkularności.



ZERO WASTE

MNIEJ ODPADÓW, WIĘCEJ KORZYŚCI

Zero Waste to filozofia minimalizowania odpadów poprzez świadomą konsumpcję i projektowanie produktów w sposób zapobiegający generowaniu odpadów. Kluczowym elementem tej filozofii jest tzw. zasada 5R. Sprzyja to stworzeniu gospodarki o obiegu zamkniętym, gdzie wszystkie materiały mogą stać się zasobami, zamiast trafiać na składowiska.

Czym jest zasada 5R?

- **Refuse (Odmawiaj):** unikaj tego, czego nie potrzebujesz, zwłaszcza rzeczy jednorazowych i zbędnych opakowań.
- **Reduce (Ograniczaj):** kupuj mniej, wybieraj produkty o minimalnym opakowaniu i ograniczaj niepotrzebne zakupy.
- **Reuse (Użyj ponownie):** wyrób rzeczy wielokrotnego użytku, jak torby, butelki czy pojemniki.
- **Recycle (Recyklinguj):** segreguj odpady i wybieraj produkty wykonane z materiałów z recyklingu (nadających się do recyklingu).
- **Rot (Kompostuj):** kompostuj odpady organiczne, takie jak resztki jedzenia, zamiast wyrzucać je na śmietnik.



W JAKI SPOSÓB PRAKTYKOWAĆ ZERO WASTE?

- **Unikaj jednorazowych produktów:** zrezygnuj z plastikowych opakowań, sztućców, słomek, kubków i innych zbędnych przedmiotów.
- **Rób zakupy w sposób świadomy:** wybieraj produkty luzem, w sklepach z opakowaniami wielokrotnego użytku lub przynoś własne pojemniki.
- **Wykorzystuj pozostałości:** nie wyrzucaj jedzenia – zrób z niego koktajl, zupę lub inne danie.
- **Przerabiaj i naprawiaj:** ucz się majsterkować (DIY) i dawać rzeczom drugie życie.
- **Wspieraj lokalne inicjatywy:** kupuj produkty od lokalnych dostawców, rolników i sprzedawców, którzy stosują zasady zrównoważonego rozwoju.



LESS WASTE

Less waste oznacza "mniej odpadów" i polega na stopniowym ograniczaniu produkcji odpadów poprzez świadome zmiany nawyków, w przeciwieństwie do radykalnego stylu zero waste. Kluczowe jest wprowadzanie nowych nawyków, takich jak unikanie jednorazowych produktów, kupowanie bez zbędnych opakowań czy odpowiednie sortowanie odpadów.

Dlaczego warto propagować less waste?

- **Łatwiej zacząć:** jest to dobry punkt wyjścia dla osób zainteresowanych ekologicznym stylem życia, które mogą zacząć od mniejszych, mniej przytłaczających zmian.
- **Mniejsza presja:** zasada less waste pozwala na pewien "bufor" na przyzwyczajenia czy sytuacje, w których trudno jest uniknąć wytworzenia odpadu.
- **Korzyści dla środowiska:** każda nawet mała zmiana w nawykach to krok w kierunku zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska i ochrony zasobów naturalnych.



ZASADA 3U

Zasada 3U jest polskim odpowiednikiem międzynarodowej zasady 3R (Reduce, Reuse, Recycle). Oznacza ona unikanie kupowania zbędnych rzeczy, używanie ponownie oraz utylizowanie. Wszystkie trzy zasady są ze sobą ściśle powiązane oraz istotna jest ich kolejność celem jak najpóźniejszego uznania produktu za odpad. Zasada promuje świadome podejście do konsumpcji i gospodarowania odpadami. 3U ma na celu zmniejszenie produkcji odpadów i prowadzenie zdrowego, przyjaznego dla środowiska stylu życia.

Kroki 3U

- **Unikaj (Reduce):** ograniczaj kupowanie towarów, które nie są ci niezbędne. Unikaj nadmiaru opakowań i produktów jednorazowych.
- **Użyj ponownie (Reuse):** postaraj się wykorzystywać produkty wielokrotnie. Wybieraj towary w opakowaniach zwrotnych lub wielokrotnego użytku.
- **Utylizuj (Recycle):** oddaj odpady do recyklingu. Postępuj zgodnie z zasadami segregacji odpadów, aby zapewnić ich prawidłowe zagospodarowanie.



SEGREGACJA ODPADÓW

Prawidłowa segregacja odpadów w Polsce obejmuje pięć podstawowych kolorów pojemników:

- **żółty** (metale i tworzywa sztuczne) np. puszki po napojach, plastikowe butelki, opakowania z tworzyw sztucznych
- **niebieski** (papier) np. gazety, czasopisma, papierowe torby
- **zielony** (szkło) np. butelki i słoiki
- **brązowy** (bioodpady) np. resztki jedzenia (obierki, fusy, skorupki jajek), odpady roślinne (nie mięso)
- **szary / czarny** (odpady zmieszane) np. resztki mięsa, zużyte produkty higieniczne

Zasady segregacji

- **Opróżnij i zgniataj:** przed wyrzuceniem opakowania należy opróżnić je z resztek oraz zgniatać puszki, butelki plastikowe czy kartony, aby zajmowały mniej miejsca.
- **Nie myj:** nie należy myć opakowań przed wyrzuceniem, ponieważ marnujemy w ten sposób wodę.
- **Odpady bio:** do pojemnika na bioodpady wrzucamy tylko odpady roślinne, nie mięso.
- **Odpady niebezpieczne:** zużyty sprzęt elektryczny, baterie, lekarstwa oraz chemikalia należy oddawać w specjalnych punktach zbiórki, a nie do standardowych pojemników.





OBIEG ZAMKNIĘTY OTWARTA ŚWIADOMOŚĆ

KORZYŚCI – CO ZYSKUJEMY DZIĘKI GOZ I ZERO WASTE?

- **Środowisko:** czystsze miasta i wsie.
- **Ekonomia:** oszczędność surowców i pieniędzy.
- **Społeczeństwo:** większa solidarność i współpraca.
- **Zdrowie:** mniej zanieczyszczeń i toksyn w powietrzu, wodzie i żywności.
- **Przyszłość:** lepsze warunki życia dla kolejnych pokoleń.

Świadomość to pierwszy krok.
Zrób go z nami i razem
zamknijmy obieg dla otwartej
przyszłości



Więcej na
www.goz.info.pl